

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๕

วันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง { นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง
พรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคี

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ และมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง

- ๒ -

มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องได้มีประกาศรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ต่อมาได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตาม โครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๓ -

(๑) กรณีเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบอนุมัติแผนการดำเนินงานของผู้ถูกร้อง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๕ โครงการ วงเงิน ๖๘๘,๒๘๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองพร้อมเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ผู้ร้องได้แจ้งผลการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องตามหนังสือ ที่ ลต(ทพพ.)๐๔๐๒/๕๗๖๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ เพื่อให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๗ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ ชสม.๑๓๕/๕๗ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงผู้ร้องโดยชี้แจงว่าผู้ถูกร้องไม่สามารถส่งเอกสารเพิ่มเติมประกอบการใช้จ่ายเงิน และส่งคืนเงินสนับสนุนที่ได้รับการสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคไม่สามารถจัดประชุมเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ เพราะขัดต่อประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ จึงขอเวลาในการส่งเอกสารหลักฐานและส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองออกไปก่อน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เห็นชอบแนวทางการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองยังสามารถดำเนินการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการใช้เงินสนับสนุน และเรียกคืนเงินสนับสนุนสำหรับพรรคการเมืองที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง และพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือ ที่ ลต๐๔๐๑/ว ๑๑๒๔ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งเวียนพรรคการเมืองทราบ และผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

- ๔ -

ผู้ร้องมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๗๓๗ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม
อีกครั้ง โดยให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ
เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใด
ผู้ร้องจึงมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๓๖๔๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้อง
ดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง คือ โครงการค่าใช้จ่ายไปรษณียากร
สำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง จำนวน ๕๖๘ บาท โครงการค่าใช้จ่ายในการเช่าอินเทอร์เน็ตสำนักงานใหญ่
ผู้ถูกร้อง จำนวน ๘,๖๐๐ บาท โครงการค่าเช่าสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
โครงการค่าเช่าสำนักงานสาขาผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท โครงการค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมใหญ่
ผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมสัมมนาผู้ถูกร้อง จำนวน
๕๔,๒๘๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๒๐๘,๔๔๘ บาท โดยให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่
ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ ชสม. ๔๑/๕๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงผู้ร้อง โดยชี้แจงว่า
ผู้ถูกร้องเคยชี้แจงและนำส่งเอกสารรายงานงบการเงิน รายงานการใช้จ่ายเงิน (แบบ รง.) พร้อมเอกสาร
หลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินและส่งคืนเงินสนับสนุนแล้ว สำหรับโครงการค่าเช่าที่ตั้งสำนักงานใหญ่
ผู้ถูกร้องประจำเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้แจ้งย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่
ผู้ถูกร้องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชาติสามัคคี อีกทั้งการเสนอโครงการ
เพื่อขอรับการสนับสนุนเงินค่าเช่าจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองก็เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองกำหนด ผู้ถูกร้องจึงไม่ขอคืน รวมทั้งที่แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงิน
สนับสนุนตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๓๖๔๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ นั้น ผู้ถูกร้อง
จำเป็นต้องประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและกรรมการสาขาพรรค หากคณะกรรมการรักษาความสงบ
แห่งชาติอนุญาตให้ดำเนินการจัดประชุมได้ ผู้ถูกร้องจะจัดประชุมและดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุน
แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อไป

- ๕ -

ผู้ร้องพิจารณาหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้องดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ได้ตรวจสอบแล้วยืนยันว่า ผู้ถูกร้องยังมีได้ดำเนินการตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๓๖๔๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ แต่อย่างไร สำหรับโครงการค่าเช่าที่ตั้งสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องจัดส่งสัญญาเช่า ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นั้น ปรากฏว่าผู้ถูกร้อง ไม่สามารถเบิกจ่ายค่าเช่าสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง ประจำเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ได้ เนื่องจากผู้ร้องได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ และถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ระงับที่ตั้งสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง ส่วนที่ผู้ถูกร้อง ชี้แจงว่า จำเป็นต้องประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและกรรมการสาขาพรรค ผู้ร้องได้มี หนังสือชี้แจงไปยังผู้ถูกร้องแล้ว ผู้ร้องจึงมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๔๔๘๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมือง จำนวน ๒๐๘,๔๔๘ บาท โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องก็มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

(๒) กรณีเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ เห็นชอบอนุมัติแผน การดำเนินงานของผู้ถูกร้อง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๕ โครงการ วงเงิน ๗๔๗,๔๔๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองพร้อมเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงิน ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒

ผู้ร้องได้แจ้งผลการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๔๖๓๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เพื่อให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุน แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม คือ โครงการที่ ๑ ค่าใช้จ่าย ไปรษณียากรสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง ให้ส่งคืนเงินเหลือจ่าย จำนวน ๑,๔๓๖ บาท โครงการที่ ๒ ค่าใช้จ่ายในการเช่าอินเทอร์เน็ตสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง ให้จัดส่งใบเสร็จรับเงินประจำเดือนเมษายน

๒๕๕๖ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๖ หากไม่สามารถจัดส่งได้ให้ส่งคืนเงิน จำนวน ๘,๒๐๗.๕๕ บาท ซึ่งที่ถูกต้องคือ ๘,๒๐๗.๕๓ บาท โครงการที่ ๔ ค่าเช่าสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง ให้จัดส่งเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วนถูกต้อง หากไม่สามารถจัดส่งได้ให้ส่งคืนเงิน จำนวน ๕,๐๐๐ บาท โครงการที่ ๕ ค่าเช่าสำนักงานสาขาผู้ถูกร้อง ให้จัดส่งสัญญาเช่าของสาขาจังหวัดตรัง จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดขอนแก่น ให้ครบถ้วนถูกต้อง หากไม่สามารถจัดส่งได้ให้ส่งคืนเงิน จำนวน ๗๒,๐๐๐ บาท โครงการที่ ๘ ค่าตอบแทนบุคลากรสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง ให้จัดส่งสัญญาจ้าง จำนวน ๒ อัตรา หากไม่สามารถจัดส่งได้ให้ส่งคืนเงิน จำนวน ๒๕๑,๗๖๐ บาท และโครงการที่ ๙ ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมสัมมนาผู้ถูกร้อง ให้ส่งคืนเงิน จำนวน ๑๗,๕๔๐ บาท โดยให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ต่อมา ผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ ชสม. ๖๒/๕๗ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งแจ้งต่อผู้ร้องว่าไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติห้ามพรรคการเมืองจัดการประชุม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งเคยมีหนังสือ ที่ ลต ๐๔๐๑/ว ๑๑๒๔ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งเวียนให้ทุกพรรคการเมืองทราบ และผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้วเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ผู้ร้องจึงมีหนังสือ ที่ ลต (ทพพ.) ๐๔๐๒/๔๔ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและส่งเอกสารเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘

ผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ ชสม. ๐๓๐/๕๘ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งแจ้งต่อผู้ร้องว่าผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการดำเนินการขออนุญาตคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อจัดประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานและส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งเคยมีหนังสือ ที่ ลต ๐๔๐๑/ว ๑๑๒๔ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แล้ว ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงไม่อาจรับฟังได้ ผู้ร้องจึงมีหนังสือ ที่ ลต (ทพพ.) ๐๔๐๒/๑๗๓๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุน

- ๓ -

เพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และส่งเอกสารเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ ชสม. ๓๑/๕๘ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ส่งเอกสารหลักฐาน ประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติมและชี้แจงต่อผู้ร้องว่า โครงการที่ ๑ และโครงการที่ ๕ จะดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ ส่วนโครงการที่ ๒ ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนเดือนละ ๘๐๐ บาท การที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเรียกคืนเงิน จำนวน ๘,๒๐๗.๕๕ บาท ซึ่งที่ถูกต้องคือ จำนวน ๘,๒๐๗.๕๓ บาท จึงเป็นการกระทำที่มีชอบ ทั้งนี้ ได้จัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ในโครงการที่ ๔ โครงการที่ ๕ และโครงการที่ ๘

ผู้ร้องมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๓๕๑๔ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งผู้ถูกร้องว่า โครงการที่ ๔ โครงการที่ ๕ และโครงการที่ ๘ นั้น ผู้ถูกร้องได้จัดส่งเอกสารหลักฐานครบถ้วน ถูกต้องแล้ว จึงไม่ต้องส่งคืนเงินสนับสนุน ส่วนโครงการที่ ๑ และโครงการที่ ๕ ให้ส่งคืนเงินสนับสนุนเหลือจ่าย เป็นเงิน ๑,๔๓๖ บาท และ ๑๗,๕๔๐ บาท ตามลำดับ สำหรับโครงการที่ ๒ ให้ส่งคืนเงินสนับสนุน เป็นเงิน ๘,๒๐๗.๕๓ บาท ดังนั้น จึงให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๕๘๓.๕๓ บาท ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการแต่อย่างใด

(๓) กรณีเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบอนุมัติแผนการดำเนินงานของผู้ถูกร้อง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑๐ โครงการ วงเงิน ๘๖๕,๔๔๐ บาท และเบิกจ่ายเงินรวม ๒ งวด รวมเป็นเงิน ๖๒๑,๗๖๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองพร้อมเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ผู้ร้องได้แจ้งผลการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๘๔๖๗ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุน

- ๘ -

เพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรายการแผนค่าเช่าสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง โครงการค่าเช่าสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง แผนค่าเช่าสำนักงานสาขาพรรคการเมือง โครงการค่าเช่าสำนักงานสาขาพรรคการเมือง และแผนค่าตอบแทนบุคลากรของสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง โครงการค่าจัดจ้างบุคลากรของสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง รวมเป็นเงิน ๒๓,๔๓๒.๒๖ บาท และให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม หากไม่สามารถส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมได้ให้ส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรายการแผนค่าไปรษณียากรของสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง โครงการค่าใช้จ่ายไปรษณียากรของสำนักงานใหญ่ แผนค่าใช้จ่ายในการเช่าอินเทอร์เน็ตของพรรคการเมือง โครงการค่าใช้จ่ายในการเช่าอินเทอร์เน็ตสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง แผนค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมใหญ่สาขาหรือการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ของสาขาพรรคการเมือง โครงการค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมใหญ่สาขาหรือการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ของสาขาพรรคการเมือง รวมเป็นเงิน ๒๒,๘๐๐ บาท โดยให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องก็มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องจัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พร้อมเอกสารประกอบการใช้จ่ายเงิน ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ แต่จากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนและเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินของผู้ถูกร้องแล้วพบว่ารายงานและเอกสารดังกล่าวไม่ถูกต้องครบถ้วน และผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุน และ/หรือ เรียกคืนเงินสนับสนุน รวมทั้งได้ประสานด้วยวาจาหลายครั้ง แม้ผู้ถูกร้องจะมีหนังสือชี้แจงเหตุผลแต่ก็มีอาจรับฟังได้และยังคงเพิกเฉย จากข้อเท็จจริงดังกล่าวถือได้ว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาไม่ดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

- ๕ -

มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๕๓ จึงเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๘๒

๒. มีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ และ

๓. มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๕ และมาตรา ๔๔ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ และตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ แต่สำหรับผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้มีอำนาจเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้เฉพาะเมื่อมีกรณี que se que ที่เห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อวรรคหนึ่งหรือรัฐธรรมนูญนี้” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” มาตรา ๔๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น” และมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมืองแต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ หรือในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไป

ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนั้น เมื่อผู้ร้องโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ อันเป็นการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้องตามนัยมาตรา ๘๓ วรรคสอง แล้ว กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒๐) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารหลักฐานในสำนวนแล้ว เห็นว่า คดีมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงงดการไต่สวนตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยรวม ๓ ประเด็น ดังนี้

(๑) มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

(๒) ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง

- ๑๒ -

ขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ หรือไม่

(๓) หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว อันจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ โดยในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินทั้งหมดแล้ว ส่วนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง รวม ๒ งวด เป็นเงิน ๖๒๑,๗๖๐ บาท คงเหลือ ๒๔๗,๖๘๐ บาท ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นจะต้องประกอบด้วยแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน และเอกสารหลักฐานประกอบรายงานนั้นด้วย เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบได้ว่าการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕

- ๑๓ -

และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว แต่จากการตรวจสอบพบว่าผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่ส่งคืนเงิน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จำนวน ๒๐๘,๔๔๘ บาท สำหรับในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และจำนวน ๒๗,๕๘๓.๕๓ บาท สำหรับในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด สำหรับในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว แต่จากการตรวจสอบพบว่าผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วนถูกต้อง ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จำนวน ๒๓,๔๓๒.๒๖ บาท และให้ส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเพิ่มเติม หากไม่สามารถจัดส่งเพิ่มเติมได้ให้ส่งคืนเงินสนับสนุนอีก จำนวน ๒๒,๘๐๐ บาท ภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด การที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมไม่ส่งคืนเงินสนับสนุนภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด และไม่ชี้แจงแสดงเหตุผลที่ไม่ดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและคืนเงินสนับสนุน จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง

พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๕๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อมีเหตุให้พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว

- ๑๕ -

อันจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค
ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘
หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๕๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจาก
การฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๕๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือ
ทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิด ให้ศาลรัฐธรรมนูญ
สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลา
ห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง” เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน
สนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ โดยการรายงานการใช้จ่ายเงิน
จะต้องกระทำโดยหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการ
ของพรรคเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบาย
พรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ด้วยความ
รอบคอบ ระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน และต้องส่งเสริม
ความเป็นประชาธิปไตยในพรรคการเมือง” และวรรคสาม ที่บัญญัติว่า “กรรมการบริหาร
พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และในการ
ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรคการเมืองและ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งเป็นหลักกฎหมายที่ให้กรรมการบริหารพรรคการเมือง
ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับพรรคการเมืองและ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี
พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตามหน้าที่

- ๑๖ -

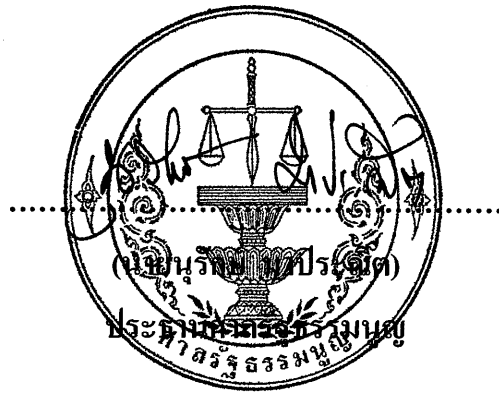
โดยมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แสดงว่าเป็นกรณีที่มีเหตุและพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิดดังกล่าว จึงชอบที่จะมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๒ วรรคสอง และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหาร

- ๑๗ -

พรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘

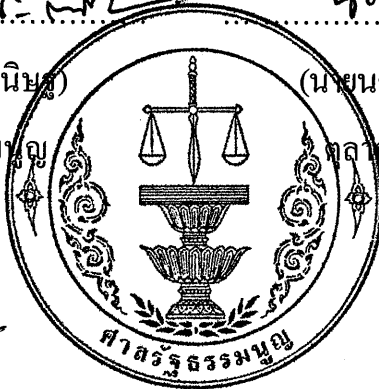
(คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๘)

(นายจรูญ รักดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ